

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Факультет фізичного виховання і спорту

Кафедра спортивно-педагогічних дисциплін

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи професійної майстерності тренера

Освітня програма «Фізична культура і спорт»

Бакалавр

Спеціальність 017- фізична культура і спорт

Галузь знань 01 освіта

Затверджено на засіданні кафедри спортивно-педагогічних дисциплін
Протокол No 1 від “31” серпня 2020 р.

Івано-Франківськ - 2020

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Основи професійної майстерності тренера
Викладач (-і)	Рмик Р.В.
Контактний телефон викладача	0509341387
Е-mail викладача	Romanrymyk1968@gmai.com
Формат дисципліни	Лекційні, практичні заняття
Обсяг дисципліни	2 кредити ЄКТС
Посилання на сайт дистанційного навчання	www.d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	понеділок 13.30
2. Анотація до курсу	
<p>Дисципліна призначена для студентів другого курсу магістратури спеціальності 017 Фізична культура і спорт та покликана сформувати у них цілісну систему знань щодо оволодіння студентами спеціальних знань та методичних навичок самостійної, творчої поліфункціональної діяльності фахівця галузі фізичної культури та спорту..</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Метою навчальної дисципліни «Основи професійної майстерності тренера» є оволодіння студентами спеціальними знаннями та методичними навичками самостійної, творчої поліфункціональної діяльності спеціаліста галузі фізичного виховання та спорту.</p>	
4. Компетентності	
<p>Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми; здатність до самовдосконалення, адаптації та дії в нових ситуаціях, креативність; здатність використовувати професійні знання в галузі педагогіки вищої професійної освіти; здатність аргументувати вибір методу розв'язування спеціалізованої задачі, критично оцінювати отримані результати та захищати прийняті рішення; здатність керувати колективом в сфері своєї професійної діяльності, толерантно сприймаючи соціальні, етнічні, конфесійні та культурні відмінності; знання основних положень контролю у сфері спорту та збереження і зміцнення здоров'я; готовність до викладацької діяльності за основними освітніми програмами вищої освіти.</p>	
5. Результати навчання	
<p>знати: основні проблеми професійної діяльності в галузі фізичної культури і спорту; цілі, завдання, основні компоненти педагогічного процесу у фізичній культурі і спорті; способи взаємодії педагога з різними суб'єктами освітнього процесу; роль фізичної культури і спорту в розвитку особистості; місце педагогіки фізичної культури в загальній системі педагогічних наук; предмет і об'єкт педагогіки фізичної культури і спорту, її завдання як науки; форми організації педагогічного процесу; засоби і методи педагогічного процесу; взаємозв'язок напрямків виховання на заняттях з фізичної культури і спорту ; закони, закономірності та принципи виховання; засоби та методи виховання; сутність і роль спортивного колективу у виховному процесі і громадянському становленні особистості спортсмена; функції викладача, тренера з фізичної культури і спорту ; вимоги до його особистісних властивостей і якостей;</p>	

сутність і зміст педагогічних здібностей, якими має володіти викладач, тренер з фізичної культури і спорту; зміст педагогічного спілкування; стилі педагогічного спілкування; особливості педагогічної імпровізації і прояви педагогічного артистизму, психологічні чинники успішності процесу підготовки спортсменів.

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекційні заняття	14
семінарські заняття / практичні / лабораторні	16
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
8	017- фізична культура і спорт	4	В

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Літера тура	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Модуль 1 Змістовий модуль 1. Складові педагогічної майстерності тренера	Лекції Практичні заняття Самостійна робота		8 8 36		лютий-червень
Тема 1. Професійна діяльність вчителя фізичної культури та тренера з виду спорту.	Лекції Практичні заняття Самостійна робота	2,8,11, 30	Сутність поняття «вчитель фізичної культури». Основні функції та вимоги до учителя фізичної культури. Сучасні вимоги до професійної діяльності спортивного тренера Рівні та компоненти професійної майстерності тренера. Педагогічна діяльність тренера з виду спорту.	6 балів	лютий
Тема 2. Основні поняття професійної та педагогічної майстерності вчителя фізичної культури, тренера-викладача.	Лекції Практичні заняття Самостійна робота	3,5,10, 11,23,3 1	Поняття «професійна майстерність», «педагогічна майстерність» та їх компоненти. Поняття «самовиховання» вчителя фізичної культури, тренера-викладача. Поняття «авторитет» вчителя фізичної культури, тренера-викладача.	8 балів	лютий

<p>Тема 3. Професійна культура вчителя фізичної культури, тренера-викладача.</p>	<p>Лекції Практичні заняття Самостійна робота</p>	<p>2,9,10, 11,18,3 2</p>	<p>Педагогічна культура вчителя фізичної культури тренера-викладача. Психологічна культура вчителя фізичної культури тренера-викладача. Чинники, що зумовлюють підвищення професійної культури вчителя фізичної культури тренера-викладача.</p> <p>2 2 8</p>	<p>8 балів</p>	<p>березень</p>
<p>Тема 4. Педагогічна майстерність вчителя фізичної культури.</p>	<p>Лекції Практичні заняття Самостійна робота</p>	<p>1,5,10, 11,25,3 5,38</p>	<p>Рівні педагогічної майстерності, етапи формування і складові вчителя фізичної культури. Поняття і структура педагогічної діяльності, стилі та типи особистості вчителя фізичної культури. Педагогічні здібності вчителя фізичної культури.</p> <p>2 2 8</p>	<p>8 балів</p>	<p>березень</p>
<p>Змістовий модуль 2. Практика викладання спортивно-педагогічних дисциплін</p>	<p>Лекції Практичні заняття Самостійна робота</p>		<p>6 8 24</p>		
<p>Тема 5. Значення, завдання і основні принципи побудови лекції з ТМОВС.</p>	<p>Лекції Практичні заняття Самостійна робота</p>	<p>5,9,10, 11,36,3 7</p>	<p>Виховна функція лекції з предмету ТМОВС. 2Науковість, доступність та систематичність лекції з ТМОВС. Свідомість і міцність засвоєння знань. Наочність лекції з ТМОВС.</p> <p>2 2 8</p>	<p>10 балів</p>	<p>квітень</p>
<p>Тема 6. Мета і завдання семінарських занять з ТМОВС.</p>	<p>Лекції</p>	<p>5,9,10, 11,26,2 9,33</p>	<p>Мета та завдання семінарських занять з ТМОВС Типи та різновиди семінарських занять з ТМОВС Планування семінарських занять та підготовка до них. Організація і проведення семінарського заняття з ТМОВС</p> <p>2</p>	<p>10 балів</p>	<p>квітень</p>

	Практичні заняття Самостійна робота		2 8		
Тема 7. Практичні заняття зі спортивно-педагогічних дисциплін.	Лекції Практичні заняття Самостійна робота	5,7,9,10,11,27,34	Засоби і методи навчання зі спортивно-педагогічних дисциплін Мета навчальної практики на заняттях із спортивно-педагогічних дисциплін Зміст оглядово-методичного заняття із спортивно-педагогічних дисциплін 2 4 8	10 балів	травень
7. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	<p>Система оцінювання знань студентів з кожної навчальної дисципліни включає поточний, модульний та семестровий контроль знань. Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних, практичних, індивідуальних занять і має на меті перевірку знань студентів з окремих тем навчальної дисципліни та рівня їх підготовленості до виконання конкретної роботи. Оцінки у національній шкалі («відмінно» — 5, «добре» — 4, «задовільно» — 3, «незадовільно» — 2), отримані студентами, виставляються в академічних журналах.</p> <p>Модульний контроль проводиться (виставляється) на підставі оцінювання результатів знань студентів після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни — змістового модуля.</p> <p>Завданням модульного контролю є перевірка розуміння та засвоєння певного матеріалу (теми), вироблення навичок проведення розрахункових робіт, вміння вирішувати конкретні ситуативні задачі, здатності осмислювати зміст даної частини дисципліни, уміння публічно чи письмово подати певний матеріал. Форми модульного контролю та система оцінювання рівня знань та вмінь студентів визначаються кафедрою та відображаються у робочій навчальній програмі дисципліни. Кількість балів за кожний модуль (оцінка контролю у балах) визначаються кафедрою.</p> <p>Семестровий (підсумковий) контроль проводиться у формі екзамену. Екзамен — форма підсумкового контролю, яка передбачає перевірку розуміння студентом теоретичного та практичного програмного матеріалу з усієї дисципліни, здатності творчо використовувати здобуті знання та вміння, формувати власне ставлення до певної проблеми тощо. Форма проведення екзамену може бути письмова, письмово-усна, у формі тестових екзаменаційних завдань. Зміст екзаменаційних завдань та критерії оцінювання встановлюються кафедрою.</p>				
Вимоги до письмової роботи	<p>При виставленні балів за модульний контроль оцінюються: рівень теоретичних знань та практичні навички з тем, включених до змістових модулів, самостійне опрацювання тем, проведення розрахунків, лабораторних робіт, написання рефератів, опрацювання завдань робочих зошитів, підготовка конспектів навчальних чи наукових текстів, тощо.</p> <p>Якщо студент не складав змістовий модуль з поважних причин, які підтверджені документально, то він має право на його складання з дозволу зав. кафедри (за заявою).</p>				
Практичні заняття	<p>Відповідь студента на практичному занятті оцінюється за 4-бальною системою: 5 балів – Студент вільно володіє навчальним матеріалом; висловлює свої думки; творчо виконує індивідуальні та колективні завдання;</p>				

	<p>самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань; комунікативні уміння та навички сформовані на високому рівні; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання і оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для розв'язання поставлених перед ним завдань.</p> <p><i>4 бали</i> – Студент вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні граматичні помилки у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці; за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдань.</p> <p><i>3 бали</i> – Студент володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно; на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків; знайомий з основними поняттями навчального матеріалу; комунікативні уміння та навички сформовані частково; під час відповіді допускаються суттєві граматичні помилки; має елементарні нестійкі навички виконання завдань; планує та виконує частину завдань за допомогою викладача.</p> <p><i>2 бали</i> – У студента не сформовані комунікативні уміння та навички; студент допускає велику кількість граматичних помилок, що ускладнює розуміння; студент не володіє навчальним матеріалом; виконує лише елементарні завдання, потребує постійної допомоги викладача.</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	Допуск до іспиту становить мінімум 25 балів, максимум 60 балів; бал за складання іспиту (підсумковий контроль) становить максимум 40 балів.

8. Політика курсу

- Студент повинен вчасно приходити на заняття. Викладач може не допустити студента до заняття, якщо він/вона спізнився без поважної причини.
- У випадку пропуску 5 чи більше практичних занять без поважної причини, студент може бути не допущений до підсумкового контролю (екзамену), або його/її підсумкова оцінка буде знижена;
- Студент повинен добросовісно готуватися до усіх видів поточного, модульного та підсумкового контролю;
- Студент має брати активну участь на практичних заняттях;
- Студент повинен бути толерантним у спілкуванні з викладачем та іншими студентами, зокрема під час обговорення дискусійних питань на заняттях;
- Студент на свій вибір має зробити переклад 5 різножанрових текстів, що виносяться на індивідуальну роботу;
- Студент може відпрацювати будь-яке пропущене заняття чи вид контролю;
- Заборонено користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування та виконання письмових завдань.
- У випадку порушення норм академічної доброчесності під час виконання завдань поточного, модульного чи підсумкового контролю, студент отримує «0» балів.
- Якщо студент має претензії до викладача через оцінювання, якість надання послуг тощо, спершу треба повідомити про це самого викладача; якщо проблему не вдалося вирішити, студент має право звернутися до завідувача кафедри чи керівництва факультету;
- Студент повинен неухильно дотримуватися правил внутрішнього розпорядку навчального закладу; інших видів політики, передбаченої нормативними документами, що регулюють навчальний процес у ЗВО.

9. Рекомендована література

1. Азаров Ю.П. Педагогика любви и свободы. – М., 1994. – С. 107.
2. Андриади И.П. Основы педагогического мастерства: Учеб. пособ. для студ.

сред. пед. учеб. завед. – М.: Изд. центр «Академия», 1999. – 160 с.

3. Бернс Р. Развитие Я-концепции и воспитание. – М.: Педагогика, 1988. – С. 294-297.

4. Бодалев А.А. Личность и общение. – М.: Международная педагогическая академия, 1995. – 328 с.

5. Бордовская Н.В., Реан А.А. Педагогика: Учебник для вузов. – СПб.: «Питер», 2000. – 304 с.

6. Вовченко С.А. Педагогічні та методичні проблеми формування особистості студента // Організація навчально-виховного процесу: З досвіду роботи вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації. – 2005. – Вип. 6. – 191 с. (29–38).

7. Волкова Н.П. Педагогічні комунікації: Навчальний посібник. – Дніпропетровськ: РВВ ДНУ, 2002. – 92 с.

8. Волкова Н.П. Педагогіка вищої школи: Посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Вид. центр «Академія», 2002. – 576 с.

9. Волкова Н.П. Професійно-педагогічна комунікація: Навчальний посібник. – К.: ВЦ «Академія», 2006. – 256 с. (Альма-матер).

10. Грехнев В.С. Культура педагогического общения: Книга для учителя. – М.: Просвещение, 1990. – 144 с.

11. Гриньова В.М. Педагогічна культура майбутнього вчителя: Навч. посіб. для студентів, викладачів та вчителів. – Х.: ХГПУ ім. Г.С. Сковороди, 1996. – 104 с.

12. Добрович А.Б. Воспитателю о психологии и психогигиене общения: Книга для учителя и родителей. – М.: Просвещение, 1987. – 207 с.

13. Журавський В.С. Вища освіта як фактор державотворення і культури в Україні. – К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2003. – 416 с.

14. Ильин Е.Н. Путь к ученику. – М.: Просвещение, 1988. – С. 58.

15. Кан-Калик В.А. Учителю о педагогическом общении: Книга для учителя. – М.: Просвещение, 1987. – 190 с.

16. Комаров Е. Приемы воспитательной работы: Азбука поведения. – Алма-Ата, 1990. – С. 258–259.

17. Кухарев Н.В. На пути к профессиональному совершенству: Книга для учителя. – М.: Просвещение, 1990. – 159 с.

18. Лазарев М.О., Собаева О.В. Основы педагогіки: Навчальний посібник. – Суми: Вид-во СумДУ, 2000. – 141 с.

19. Леонтьев А.А. Педагогическое общение. – М.: Знание, 1979. – С. 11, 34.

20. Максименко С.Д., Заброцький М.М. Технологія спілкування (комунікативна компетентність учителя: сутність і шляхи формування). – К.: Главник, 2005. – 112 с.

21. Маркова А.К. Психология профессионализма. – М., 1996. – 190 с.

22. Общая психология / Под ред. В.А. Петровского. – М.: Просвещение, 1976. – 479 с.

23. Основы педагогического мастерства / Под ред. И.А. Зязюна. – К.: Вищ. шк., 1987. – 205 с.

24. Педагогіка: Навчальний посібник / З.Н. Курлянд, Р.І. Хмельюк, О.М. Яцій та ін. – Х.: ТОВ «Одісей», 2003. – С. 33–38.

25. Педагогическое мастерство и педагогические технологии: Учебное пособие / Под ред. Л.К. Гребенкиной, Л.А. Байковой. – 3-е изд., испр. и доп. – М.: Педагогическое общество России, 2001. – 256 с.

26. Педагогічна майстерність учителя: Навчальний посібник / За ред. проф. В.М.

Гриньової, С.Т. Золотухіної. – Вид. 2-е, випр. і доп. – Х.: «ОВС», 2006. – 224 с.

27. Педагогічна майстерність: Підручник / І.А. Зязюн, Л.В. Крамущенко, І.Ф. Кривонос та ін.; За ред. І.А. Зязюна. – К.: Вищ. шк., 1997. – 349 с.

28. Педагогічна майстерність: Хрестоматія: Навчальний посібник / Упоряд.: І.А. Зязюн, Н.Г. Базидевич, Т.Г. Дмитренко та ін.; За ред. І.А. Зязюна. – К.: Вищ. шк., 2006. – 606 с.

29. Педагогічне спілкування: цілі та цінності / Іван Цимбалюк // Управління освітою. – 2003. – № 7. – С. 8–13.

30. Приходько А.И., Щокина Н.Б. Основы педагогического мастерства: Учеб.-метод. пособ. для студ. высших учеб. завед. – Х.: Издатель Шуст А.И., 2001. – С.7–8.

31. Рогов. Е.И. Настольная книга практического психолога в образовании: Учебное пособие. – М.: ВЛАДОС, 1996. – 529 с.

32. Рувинский Л.И. Учителю о педагогической технике. – М.: Педагогика, 1987. – 159 с.

33. Рыбакова М.М. Конфликт и взаимодействие в педагогическом процессе: Книга для учителя. – М.: Просвещение, 1991. – 128 с.

34. Рыданова И.И. Основы педагогического общения. – Мн.: Беларуская навука, 1998. – 319 с.

35. Синиця І.О. Педагогічний такт і майстерність учителя. – К.: Рад. шк., 1981. – С. 18–19, 22–23, 25–27, 37–39, 41, 43, 46, 50, 61–63, 65–66, 113–115.

36. Щербань П.М. Прикладна педагогіка: Навчально-методичний посібник. – К.: Вищ. шк., 2002. – 215 с.

37. Цимбалюк І.М. Психологія спілкування: Навчальний посібник. – К.: ВД «Професіонал», 2004. – 304 с.

38. Чернокозов И.И. Профессиональная этика учителя: Книга для учителей. – 2-е изд., доп. – К.: Рад. школа, 1988. – 223 с.

Викладач: Р.В. Римик.